

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Η Πορτογαλία ή αλλιώς Πορτογαλική Δημοκρατία (Πορτογαλικά: República Portuguesa) βρίσκεται στο δυτικό άκρο της Ιβηρικής χερσονήσου στη νοτιοδυτική Ευρώπη. Βόρεια και ανατολικά συνορεύει με την Ισπανία, ενώ νότια και δυτικά βρέχεται από τον Ατλαντικό ωκεανό. Η χώρα περιλαμβάνει και δύο αρχιπελάγη στον Ατλαντικό, τις Αζόρες και τη Μαδέρα. Έχει έκταση 92.090 τετραγωνικά χιλιόμετρα και πληθυσμό 10.707.924 κατοίκους, με βάση τις εκτιμήσεις του 2009[4]. Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Λισαβόνα.

- **Πόλεις-Πληθυσμος:**

Πρωτεύουσα του κράτους είναι η Λισσαβόνα (εικόνα 1). Σήμερα είναι το μεγαλύτερο λιμάνι της Πορτογαλίας. Έχει ωραίες πλατείες και πολλά αξιόλογα μνημεία. Μαζί με τα περίχωρα έχει 2.131.000 κατοίκους. Άλλες πόλεις είναι το Πόρτο (εικόνα 2), το δεύτερο λιμάνι της

Πορτογαλίας, πόλη βιομηχανική με πληθυσμό 1.695.000 κατοίκους (με τα περίχωρα), η Κόμπρα με πληθυσμό 75.000 κ. και ένα από τα πιο παλιά και ονομαστά πανεπιστήμια του κόσμου, η Μπράγκα με πληθυσμό 67.000 κατ., η Σετουμπάλ με πληθυσμό 80.000 κατ. κ.ά.

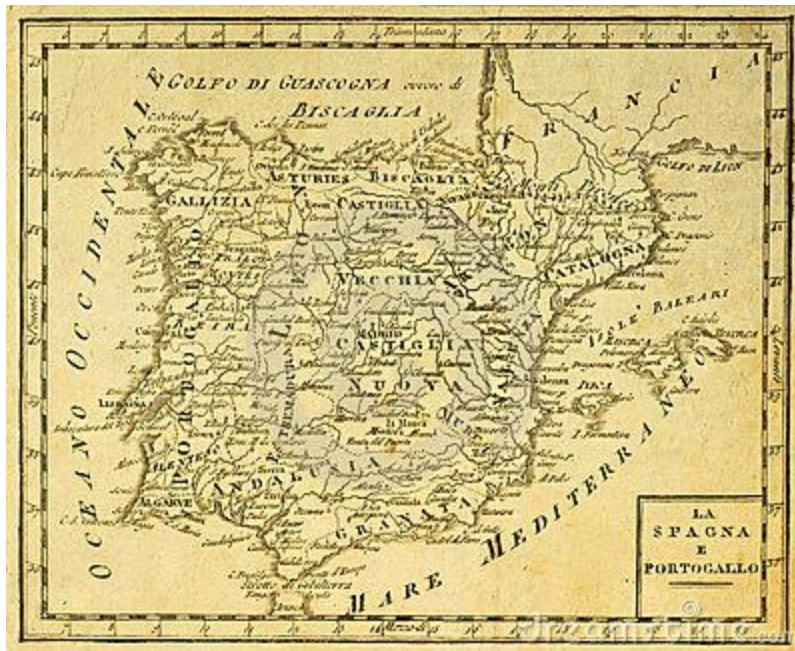

(εικόνα 1)

(εικόνα 2)

- **Ιστορία-Πολιτισμός:**

Η ιστορία της Πορτογαλίας, στα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του βασιλείου και για αρκετούς αιώνες, είναι ένας ασταμάτητος αγώνας ανάμεσα στις διάφορες ομάδες των ευγενών ντόπιων και ξένων, για την απόκτηση του πορτογαλικού θρόνου. Σταθεροποιείται κάπως η κατάσταση κι αρχίζει η Πορτογαλία ν' αναπτύσσεται οικονομικά, πολιτικά και πολιτιστικά απ' την εποχή των μεγάλων ανακαλύψεων. Τότε μπαίνει στο διεθνή στίβο ως σημαντική αποικιοκρατική δύναμη. Έδωσε στον κόσμο τους ατρόμητους θαλασσοπόρους Βάσκο ντε Γκάμα, Βαρθολομαίο Ντιάζ, Καμπράλ (διοικητής και ανιχνευτής της Βραζιλίας) κ.ά. Ο χρυσός που καταφτάνει στη χώρα απ' τους καινούριους τόπους δίνει τη δυνατότητα στην Πορτογαλία ν' αναπτυχθεί οικονομικά. Μια νέα τάξη, η τάξη του εμπορίου και του χρήματος (η αστική τάξη) γεννιέται. Μαζί της γεννιέται κι ένα μεγάλο κίνημα ενάντια στη μοναρχία και τη φεουδαρχία. Το κίνημα όμως αυτό δεν ολοκληρώθηκε. Αποτέλεσμα των ιδιομορφιών και της πολιτικής κρίσης που μάστιζε για χρόνια την Πορτογαλία, ήταν η επιβολή του φασισμού, που μ' επικεφαλής τον Σαλαζάρ, έμελλε να κρατήσει τη χώρα σε μαύρο σκοταδισμό απ' το 1928 μέχρι τον Απρίλη του 1974, που οι δημοκρατικές δυνάμεις κατάφεραν να τον ανατρέψουν. Το 1975 δόθηκε Σύνταγμα στην Πορτογαλία.

Η Πορτογαλία έχει καθεστώς Προεδρικής Δημοκρατίας. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από την Εθνοσυνέλευση και η Εκτελεστική από την κυβέρνηση. Με εκλογές που γίνονται κάθε 4 χρόνια, εκλέγεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Το πνευματικό και πολιτιστικό επίπεδο στην Πορτογαλία κάποτε ήταν αρκετά αναπτυγμένο. Ενδιαφέρουσα είναι η λογοτεχνία της χώρας, που φέρνει πολλά στοιχεία λαϊκής δημιουργίας. Ο μεγαλύτερος λογοτέχνης της, που θεωρείται και εθνικός ποιητής, είναι ο Λουίς ντε Καμόες, που στο έργο του "Λουσιάδες" δίνει όλο το μεγαλείο της Πορτογαλίας τον καιρό των ανακαλύψεων και τις λεπτομέρειες γύρω απ' τις εξερευνήσεις του Βάσκο ντε Γκάμα. Ιδιαίτερα ξεχωρίζει η αρχιτεκτονική της, που πολλά μνημεία της σώζονται μέχρι τις μέρες μας. Σήμερα η Πορτογαλία έχει αρκετά πανεπιστήμια, μερικά ινστιτούτα, σχολές μέσης και τεχνικής εκπαίδευσης, πολλές βιβλιοθήκες και μουσεία. Το πανεπιστήμιο της Κόιμπρα ιδρύθηκε το 1290 και παρέμενε το μοναδικό πανεπιστήμιο της Πορτογαλίας μέχρι το 1911, οπότε ιδρύθηκαν τα πανεπιστήμια της Λισσαβόνας και του Πόρτο. Δέκα νέα πανεπιστήμια δημιουργήθηκαν τις δεκαετίες του 1970 και 1980. Η Πορτογαλία ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο ΝΑΤΟ.

- **Αξιοθέατα:**

Μοναστήρι των Ιερωνυμιτών

Το μοναστήρι των Ιερωνυμιτών βρίσκεται δίπλα στον πύργο του Μπελέμ και συγκαταλέγεται και αυτό στα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της Unesco. Το μοναστήρι ξεκίνησε να χτίζεται το 1501 και η κατασκευή του ολοκληρώθηκε έναν αιώνα αργότερα. Στο μοναστήρι των Ιερωνυμιτών πέρασε την τελευταία του βραδιά ο Βάσκο ντα Γκάμα προσευχόμενος πριν από το μεγάλο του ταξίδι στην Ινδία. Στην είσοδο του μοναστηριού βρίσκεται και ο τάφος του γνωστού εξερευνητή αλλά και τάφοι άλλων πολύ γνωστών Πορτογάλων, όπως του ποιητή Luis de Camors, του Fernando Pessoa και του βασιλιά Manuel I. Η εκκλησία, μαζί με τα άλλα μνημεία της περιοχής, συμβολίζει τη Χρυσή Εποχή των Ανακαλύψεων και είναι από τα μεγαλύτερα τουριστικά αξιοθέατα στη Λισαβόνα. Στα τέλη του 20ου αι. έγιναν κάποιες αποκαταστάσεις στο μοναστήρι και σήμερα δέχεται επισκέπτες από όλον τον κόσμο. Για πληροφορίες σχετικά με την επίσκεψή σας επισκεφτείτε τη σελίδα του.

Κάστρο Αγίου Γεωργίου

Το κάστρο φαίνεται σχεδόν από κάθε σημείο της πόλης. Τα παλιότερα τμήματα του είναι από τον 6ο αιώνα και λειτουργούσε ως βασιλική κατοικία. Το μεγαλύτερο μέρος του κάστρου χάλασε, κυρίως με τον μεγάλο σεισμό του 1755, αλλά οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν τα τείχη με τους 18 πύργους και να δουν όλη την πόλη από ψηλά. Η θέα είναι φανταστική, οπότε ετοιμάστε κάμερες και φωτογραφικές μηχανές! Υπάρχει επίσης μεγάλος κήπος με παγόνια και πάπιες, και εστιατόριο.

Μουσείο Calouste Gulbenkian

Ένα από τα ωραιότερα αλλά σχεδόν άγνωστα μουσεία της Ευρώπης με μεγάλες συλλογές από Αιγυπτιακή, Ελληνική, Ρωμαϊκή, Ισλαμική και Ασιατική τέχνη. Ανακαινίστηκε το 2001 και έγινε μοντέρνο. Το σημαντικότερο έκθεμα του θεωρείται η χρυσή μάσκα μούμιας περίπου 2700 ετών. Ξεχωρίζουν επίσης η αιγυπτιακή συλλογή καθώς και μια εντυπωσιακή συλλογή ελληνικών νομισμάτων.

- Φάντο: η εθνική λαϊκή μουσική της Πορτογαλίας

Η μουσική fado είναι η μουσική ψυχή της Πορτογαλίας, στα πορτογαλικά σημαίνει μοίρα ή

πεπρωμένο, είναι ένα είδος μουσικής που εντοπίζεται τη δεκαετία του 1820 στην Πορτογαλία, σίγουρα όμως είχε παλαιότερες ρίζες. Η μουσική είναι μελαγχολική, το ίδιο κι οι στίχοι, που συχνά μιλάνε για τη θάλασσα ή για τη ζωή των φτωχών. Η μουσική έχει σχέση με την πορτογαλική λέξη *saudade*, είναι ένα είδος προσμονής, αλλά κι ένα μείγμα νοσταλγίας, λύπης, πόνου, ευτυχίας και αγάπης. Κάποιοι λάτρεις της μουσικής φάντο ισχυρίζονται ότι οι ρίζες της είναι ένα μείγμα της μουσικής των σκλάβων της Αφρικής με την παραδοσιακή μουσική των Πορτογάλων ναυτών και αραβικές επιρροές.

Υπάρχουν δυο κύριες παραλλαγές της μουσικής φάντο, τα φάντο της Κόιμπρα, που είναι πιο εκλεπτυσμένα, και τα φάντο της Λισαβόνας, που είναι και τα δημοφιλέστερα.

Τα σύγχρονα τραγούδια φάντο είναι δημοφιλή στην Πορτογαλία κι έχουν αναδείξει πολλούς γνωστούς καλλιτέχνες σε όλο τον κόσμο.

Η πρώτη μεγάλη τραγουδίστρια φάντο ήταν η Μαρία Σεβέρα, που έζησε στο πρώτο μισό του 19ου αιώνα. Κατά τις δεκαετίες του '20 και του '30, μια σειρά ηχογραφήσεων φάντο της Κόιμπρα έγινε ιδιαίτερα δημοφιλής. Οι κιθαρίστες Αρτούρ και Κάρλος Παρέδες, πατέρας και γιος, έγιναν πρωτοπόροι αυτού του είδους στην πορτογαλική κιθάρα.

Η πασίγνωστη Αμάλια Ροντρίγκεζ καθιέρωσε την πιο γνωστή μορφή τραγουδιών φάντο. Μετά την εξαφάνισή της, ένα νέο κύμα ερμηνευτών πρόσθεσε στυλιστικές διαφορές κι έκανε περισσότερο δημοφιλή σε ολόκληρο τον κόσμο την παραδοσιακή μουσική της Πορτογαλίας. Η Ντούλτσε Πόντες ανέμιξε την παραδοσιακή με τη σύγχρονη πορτογαλική μουσική, ενώ η Κριστίνα Μπράνκο και το συγκρότημα Μαντρεντέους πρόσθεσαν μουσικά όργανα και νέους ρυθμούς, διατηρώντας από τα παραδοσιακά φάντο το μελαγχολικό τους στυλ και την αίσθηση του *saudade*...

Η *fado* διηγείται απραγματοποίητα όνειρα, χαμένους έρωτες, και την απέραντη θλίψη του ανικανοποίητου. Πηγάζει από την μοιρολατρική άποψη της ζωής. Το κοινό της, νιώθει περισσότερο, παρά ακούει, και μάλιστα, αν κάποιος ή κάποια *fadista* αδυνατεί να συγκινήσει τον κόσμο, διακόπτουν την ερμηνεία! Όταν όμως το τραγούδι ματώσει τις καρδιές των ακροατών, απαγορεύουν την είσοδο άλλων στον χώρο, μέχρι το πέρας του.

Συνήθως η προτίμηση είναι να είναι *fadista*-γυναίκα στη σκηνή. Φαίνεται πως οι Πορτογάλοι πιστεύουν ότι το *longing*, τον λυγμό αυτόν της ψυχής, η γυναικεία φωνή τον αποδίδει καλύτερα. Η τραγουδίστρια στέκεται όρθια στη σκηνή, φορώντας μαύρο φόρεμα και σάλι στους ώμους. Το τραγούδι της το συνοδεύει με κινήσεις μόνο των χεριών. Το σώμα παραμένει ακίνητο. Είναι μαγεία. Μετά από μια πετυχημένη *fado performance* η ατμόσφαιρα είναι γεμάτη από ένα είδος θρησκευτικού δέους και ηλεκτρισμού.

Σήμερα, υπάρχουν πολλοί καλλιτέχνες που προσπαθούν να αναβιώσουν τη *fado*, δίνοντας της και νέα, σύγχρονα στοιχεία.

Οι μαθητές που συμμετείχαν στην εργασία:

Σ.Φ.

Ζ.Γ.

Σ.Σ.

Τ.Η.

